

DOBRA GOSPODYNI WIE,

że konserwy i marynaty są trwałe, smaczne i zdrowe, gdy są przygotowane na czystym, bezbakteryjnym i trwałym occie z esencji octowej 80% wytłaczanej przez ZAKŁ. CHEM. „GRODZISK” S. A. ze znakiem na butelkach



Wybory bez wyborów

Nowe prezydium P. A. L. w dotychczasowym składzie

W dniach 17 i 18 września 1938 roku odbyły się w siedzibie Akademii Zebrań Polskiej Akademii Literatury. W obradach wzięli udział: prezes Wacław Sieroszewski, wiceprezes Leopold Staff, sekretarz generalny Juliusz Kaden-Bandrowski oraz akademicy literatury: Wacław Berent, Ferdynand Goetel, Karol Irzykowski, Juliusz Kleiner, Jan Lorentowicz, Kornel Makuszyński, Zofia Nałkowska, Zenon Miriam Przemyski, Jerzy Szaniawski, Tadeusz Zieliński i Tadeusz Boy Zeleński. W czasie obrad dokonano wyboru prezydium Polskiej Akademii Literatury na okres nowego pięcioletnia, w skład prezydium weszli ponownie: p. Wacław Sieroszewski, jako prezes, Leopold Staff, jako wiceprezes i Juliusz Kaden-Bandrowski, jako sekretarz generalny. Ponadto załatwiono sprawy bieżące.

Rozwiązanie sejmiku a samorząd

Kiedy odbędą się wybory samorządowe?

Pogłoski w kołach politycznych

Rozwiązanie Sejmu i rozpisanie wyborów parlamentarnych odsunęło trochę na plan dalszy wybory samorządowe. Dotychczas nie zostały one nigdzie rozpisane i termin ich nie został ostatecznie ustalony.

Tymczasem zbliża się dzień 1-go października, przed tym zaś dniem muszą być rozpisane wybory w Warszawie, Łodzi i Poznaniu, to zn. w tych miastach, w których samorząd faktycznie nie istnieje, a miastami kierują komisarze prezydenci. Dzień 1 października, to jest termin wygaśnięcia uprawnień władz komisarzów. Przed tym terminem muszą więc być rozpisane nowe wybory.

Wobec tego, że dotychczas głucho jest o rozpisaniu nowych wyborów w tych miastach, krąży na ten temat najrozmaitsze pogłoski

i plotki. Z kół zwykle dobrze poinformowanych, dowiadujemy się, że przebiegają o projektach dalszego odłożenia wyborów samorządowych w tych miastach.

Takie zarządzenie byłoby prawnie możliwe wobec rozwiązania Izby ustawodawczej. Jak wiadomo, konstytucja pozwala Prezydentowi Rzeczypospolitej na wydawanie dekretów z mocą ustawy w tych okresach, gdy Izba ustawodawcza się rozwiązała. Konstytucja przewiduje cały szereg spraw, w których tego rodzaju dekrety Prezydenta Rzeczypospolitej wydawać nie mogą. Sprawa przedłużenia samorządu komisarzów w Warszawie, Łodzi i Poznaniu takim zastrzeżeniem nie jest objęta. Również mogłoby nastąpić przedłużenie działania samorządu w innych miastach, gdzie nie ma zarządów komisarzów.

W sferach sanacyjnych wysu-

wa się cały szereg argumentów, przemawiających za odroczeniem wyborów samorządowych. Słychać głosy, przemawiające za skoncentrowaniem społeczeństwa na wyborach sejmowych. Bliskie zaś sąsiadstwo wyborów samorządowych, zwłaszcza w wielkich miastach, mogłoby z łatwością przesunąć uwagę społeczeństwa na wybory samorządowe. Nie trzeba przecieć o tym zapominać, że w wyborach samorządowych wezmą niewątpliwie udział wszystkie organizacje polityczne. Natomiast udział ugrupowań opozycyjnych w wyborach sejmowych stoi pod dużym znakiem zapytania, i oświadczenia miarodajne brzmią w tej chwili negatywnie. W tych warunkach wybory samorządowe w wielkich miastach mogą być o wiele bardziej ożywione od wyborów sejmowych.

Obok tego, są tacy, którzy twierdzą, że bliskie sąsiadstwo wyborów sejmowych i samorządowych mogłoby dać społeczeństwu skalę porównawczą w zakresie odsetka biorących udział w głosowaniu oraz podziału wpływów politycznych. Wybory samorządowe mogłyby się stać niejako korektą wyborów sejmowych.

Najbliższe dni przyniosą niewątpliwie rozwiązanie tej sprawy, zdecydować o tym, czy nastąpi dalsze odroczenie terminu

wyborów samorządowych czy też rozpisanie ich z początku przynajmniej w Warszawie, Łodzi i Poznaniu.

Zydzi wobec wyborów

Bunt chasydów przeciw sanacji

Czy dojdzie do skutku blok żydowski?

Według informacji ze źródeł żydowskich, czynione są przygotowania do ogóln żydowskiej konferencji, która miałaby być zwołana do Lwowa. Inicjatywa wyszła od egzekutywy krajowej partii ogóln żydowskiej. Głównym przedmiotem obrad byłoby, jak słychać, ustalenie wspólnej platformy w związku z akcją wyborczą do ciał samorządowych i parlamentu.

Projekt wspólnej konferencji ma jednak w obecnej sytuacji bardzo małe widoki powodzenia, zwłaszcza że wpływy grupy t. zw. starych syjonistów w społeczeństwie żydowskim znacznie się skurczyły. Złożyły się na to nie tylko niepowodzenia w polityce palestyńskiej, lecz także ofensywa grupy syjonistów - rewizjonistów pod wodzą dra Wł. Żabotyńskiego, której ideologia i taktyka posiadają cechy jakby „faszyz-

mu” specyficznie żydowskiego.

Przy tej sposobności należy jeszcze dla ścisłości zanotować, że chasydzi (ortodoksi), którzy popierali przeważnie bez zastrzeżeń kandydatów oficjalnych, postanowili swój stosunek w obli-

czu nowej sytuacji poddać gruntownej rewizji. Ortodoksi czują się bowiem zawiedzeni w swoich nadziejach i — rozczarowani z powodu pewnych znanych uchwał ostatniego Sejmu, względnie Senatu.

WEŁNY - JEDWABIE

JÓZEF PAŃKOWSKI S-ka
Marszałkowska 116

Likwidacja Rotary we Włoszech

A kiedy w Polsce?

Rotary Club w Trieście powziął uchwałę o rozwiązaniu się. Jest to pierwszy objaw likwidowania się Rotary Clubu we Włoszech: W najbliższych dniach spodziewane są dalsze tego rodzaju uchwały, które mają być powzięte przez szereg innych Rotary - Clubów we Włoszech: Kluby, które się same nie rozwiążą, będą rozwiązane przez władze.

Jak wiadomo, Rotary Cluby we Włoszech były dotychczas tolerowane, a nawet popierane przez

niektóre czynniki faszystowskie. Odgrywały one dużą rolę w zbliżeniu włosko - jugosłowiańskim. Niejednokrotnie usiłowały wywrzeć swój wpływ i na inne zagadnienia polityczne.

Zaostrzenie kursu rządu faszystowskiego w stosunku do żydów i do masonerii objęło również Rotary Cluby. Oto jest istotna przyczyna ostatnich posunięć skierowanych przeciwko Rotary - Clubom.

A w Polsce?

Otwarcie klasy wstępnej w gimnazjum polskim w Poniewieżu

KOWNO, 19. 9. Jak wiadomo, dnia 31 sierpnia b.m. polskie towarzystwo „Oświata” złożyło w litewskim ministerstwie oświaty trzecie z kolei podanie w sprawie pozwolenia otwarcia w bieżącym roku szkolnym ze względu na uczniów drugorocznych przynajmniej drugiej klasy wstępnej w gimna-

zjum polskim w Poniewieżu. W tych dniach ministerstwo oświaty zezwoliło na otwarcie tej klasy pod warunkiem, że będzie trzecia z kolei podanie w sprawie pozwolenia otwarcia w bieżącym roku szkolnym ze względu na uczniów drugorocznych przynajmniej drugiej klasy wstępnej w gimna-

Sport a polityka

Francuzki nie startują w Wiedniu

WIEDŃ, 19. 9. Lekkoatletyczne władze Francji powiadomiły wiedeński Komitet organizacyjny mistrzostw Europy pań, że zgłoszona do udziału w tych zawodach drużyna lekkoatletek

francuskich nie stawia się na start. Przyczyną rezygnacji lekkoatletek francuskich jest fakt, że władze francuskie odmówiły pozwolenia na wyjazd ze względu na obecną sytuację polityczną.

Nowe dwudziestozłotówki Na granatowym tle widok Wawelu i wizerunek Emili Plater

Z dniem 30 września 1938 r. puszcza Bank Polski w obieg 20-złotowe bilety bankowe 4-jej emisji z datą 11 listopada 1936 r. Do wykonania biletu użyto papieru białego z wodnym znakiem na marginesie. Znak ten przedstawia podobiznę Emili Plater.

Wymiar biletu wynosi: 163 x 86 mm. Przednia strona wykonana jest w kolorze granatowym na tle szaro-niebieskim w środkowej części biletu, a jasno-ceglastym po bokach.

W prawej części rysunku w ośmio-bocznej ramie umieszczono portret Emili Plater, pod którym widnieje godło państwa. Poniżej wydrukowane są litery serii i numer siedmiocyfrowy w kolorze czerwonym.

W lewej części rysunku umieszczono postać kobiety z dziećmi. U góry, nad częścią prawą i lewą umieszczono cieniowane liczby 20, na dole zaś motywy ornamentacyjne, po środku których w tarczach okrągłych znajdują się monogramy B. P. Środek rysunku wypełniają napisy: Bank Polski

Dwadzieścia złotych Warszawa 11 listopada 1936 r. prezes Byrka Dyrektor naczelny Barański Skarbnik Orzykowski. Odwrotna strona biletu wykonana jest w kolorze granatowym na tle jasno - ceglastym.

Środek rysunku ujęty w prostokątną ramkę przedstawia zamek z Katedrą na Wawelu, po bokach jego na tle ciemnych prostokątów umieszczono postacie symboliczne.

U góry, po środku znajdują się dwie wstęgi z napisem: „Dwadzieścia złotych”, a po obydwóch stronach stylizowane kłosa i liście. Pod widokiem Wawelu, na tle gło-szonym znajduje się jasna wstęga z ciemną tarczą pośrodku, zawierającą monogram „B. P.”. Po bokach jej umieszczono napis: „Bilety Banku Polskiego są prawnym środkiem płatniczym w Polsce”.

W dolnych rogach widnieją ośmio-boczne tarcze z liczbami 20.

Katastrofalny spadek liczby urodzin w Anglii

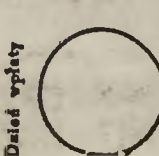
Znakomity angielski uczonej i doktor medycyny sir Leonard Hill wygłosił na kongresie sanitarnym w Edynburgu przemówienie, w którym wskazał na katastrofalny spadek liczby urodzeń w Anglii. Cyfra urodzeń wynosi 15 na 1000. W Wielkiej Brytanii, we Włoszech zaś 22, a w Niemczech 19. Wyrachował, że jeżeli nie się nie zmieni, to liczba dzie-

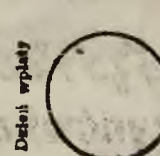
ci w Anglii, która wynosiła 9,5 miliona w r. 1931, spadnie do 5,5 miliona w r. 1951. Na całym świecie — zakończył uczonej — zanaczna się ubytek rasy brytyjskiej, także w Australii i Nowej Zelandii cyfra urodzeń obniżyła się do 17 na 1000.

CHORA WĄTROBA

rujnuje organizm. Stosuje się w tych niedomaganiach SÓL MORSZYŃSKĄ lub WODĘ GORZKĄ MORSZYŃSKĄ. Żądać w aptekach i składach aptecz.

DLA WYGODY NASZYCH P. PRENUMERATORÓW podajemy poniżej przekaz rozrachunkowy, który prosimy wyciąć, wyraźnie wypisać imię, nazwisko, dokładny adres i sumę, oraz wpłacić w najbliższym urzędzie pocztowym.

Właściciel rozrachunku (nazwa wydawnictwa): „ABC — NOWINY CODZIENNE” ADMINISTRACJA		Nr. rozrachunku: 2
Na zł. _____ gr. _____		
Wpłacający: (nazwisko) _____ (imię) _____ Poczt.: _____ miejscowość _____ ulica _____ numer domu _____ numer mieszkania _____		
Data wpłaty 		

PRZEKAZ ROZRACHUNKOWY		Nr. rozrachunku: 2
na zł. _____ gr. _____ słownie _____ gr. _____		
Właściciel rozrachunku (nazwa wydawnictwa): „ABC — NOWINY CODZIENNE” ADMINISTRACJA		
Poczt. WARSZAWA 1. Al. Jerozolimska Nr. 121		
Podpis przyjmującego	Data wpłaty 	Numer nadawczy _____ Stempel okręgowy _____

Tyrania Czechów musi ustać

Kategoryczny ton Hitlera

Sensacyjny wywiad, udzielony „Daily Mail”

LONDYN, 19. 9. (PAT). Daily Mail ogłasza wywiad Ward Price'a z kanclerzem Hitlerem na temat Czechosłowacji.

„Czesi twierdzą — oświadczył Hitler — że nie mogą odbyć plebiscytu, albowiem tego rodzaju zarządzenie nie jest w ich konstytucji przewidziane. Moim zdaniem — ich konstytucja zdaje się zapewniać tylko jedną rzecz, a mianowicie, aby 7 milionów Czechów mogło uciskać 8 milionów mniejszości narodowych. Te kłopoty z Czechami winny ulec natychmiastowej likwidacji i to raz na zawsze. Jest to wrzód, który zatruwa cały europejski organizm. O ile ten stan rzeczy miałby trwać nadal, to zarażałby on stosunki międzynarodowe dotąd, dopóki by one się katastroficznie nie załamały.

— Egzystencja Czechosłowacji jako sojusznika Rosji sowieckiej, wysuniętego w samo serce Niemiec, zmusiło mnie do stworzenia wielkiej niemieckiej armii lotniczej, co z kolei doprowadziło do wzmocnienia wojsk lotniczych Francji i W. Brytanii. Już raz

podwołem niemiecką flotę powietrzną z powodu sytuacji istniejącej obecnie w Czechosłowacji. Jeżeli tym razem nie uda się nam kryzysu opanować, Marszałek Goering niedługo domagać się będzie ode mnie zgody na ponowne podwojenie sił, a wówczas Francja i W. Brytania podwoją swe floty powietrzne i w ten sposób szalony wyścig będzie trwał nadal.

— Dopóki ucisk czeski nad mniejszością niemiecką trzyma Europę w stanie gorączki, muszę być na wszystkich przygotowany. Przesztytowałem linię Maginot'a i dużo się z niej nauczyłem, ale myślnie skonstruowali na podstawie naszych własnych pomysłów coś, co jest jeszcze lepsze i co wytrzyma napór wszystkich sił świata, o ile w razie zaatakowania nas zdecydujemy się pozostać w defensywie.

— Wszystko to jest szaleństwem, albowiem nikt w Niemczech nie marzy o zaatakowaniu Francji. Nie odczuwamy żadnej niechęci wobec Francji — prze-

ciwnie, w Niemczech istnieją silne uczucia sympatii dla Francji. Niemcy nie pragną również żadnej wojny z W. Brytanią.

— Mój Boże — wykrzyknął Hitler podniesionym głosem — ile mógłbym w Niemczech i dla Niemców uczynić, gdybym nie miał do czynienia z tą piekielną tyranią czeską nad paru milionami Niemców. Ale to musi ustać. To ustanie.

Czesi nigdy nie byli niepodległym narodem, aż dopóki traktatami pokojowymi nie podniesiono ich do niezależności i sztucznej pozycji panowania nad mniejszościami liczącymi od nich samych. Utworzenie tej czechosłowackiej republiki, składającej się z wstępnego narodu, po wojnie, było błędem. Posadzenie intelektualnie niższej garstki Czechów w roli rządzących nad mniejszościami, należącymi do takich narodów, jak Niemcy, Polacy, Węgrzy, posiadających za sobą tysiącletnią kulturę, było dziełem szaleństwa i ignorancji.

Niemcy sudeccy nie szanują

Czechów i nigdy nie przyjmą ich panowania. Po wojnie mocarstwa sojusznicze oświadczyły, że Niemcy niegodni są, aby panować nad czarnymi, ale równocześnie udzieliły drugorzędnej roli narodów, jak Czechom, prawa panowania nad trzema i pół milionami Niemców.

Gdyby wówczas istniały potężne Niemcy, to byłoby to niemożliwe, i gdy tylko Niemcy znowu stały się silniejsze, Niemcy sudeccy zaczęli się organizować.

— Gdyby Henlein został aresztowany — oświadczył Hitler — to ja sam stanę się przewodcą Niemców sudeckich i bardzo byłbym rad widzieć, jak długo potem p. Benes byłby w stanie ogłaszać swe dekryty. Mam nadzieję, że nie ogłoszą one listu gończego, celem aresztowania mnie.

— Gdyby Czesi posiadali wielkiego męża stanu, to dawno dopuściliby on do tego, by Niemcy sudeccy połączyli się z Rzeszą, zapewniając w ten sposób autonomię dla Czechów. Ale p. Benes jest politykiem, a nie mężem stanu — zakończył kanclerz Hitler.